

Галай О.П.

викладач,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО В СИСТЕМІ ДИСЦИПЛІН НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Важливим завданням сучасної освіти стає створення умов для того, щоб студенти набували досвід міжкультурного спілкування, розвиток умінь і навичок спілкування з представниками інших національностей. Іноземна мова в сучасних концепціях навчання розглядається як відображення культури відповідного народу – як оволодіння іншомовною культурою і як засвоєння світових духовних цінностей.

Лінгвокраїнознавство – це дисципліна з міждисциплінарним характером, яка вивчає національно-культурний компонент мовного матеріалу і досліджує питання відбору та прийомів подачі студентам відомостей про країну, мова якої вивчається, з метою забезпечення їх практичного володіння даною мовою. Лінгвокраїнознавство включає в себе навчання мови та подає певні відомості про країну, де вона є засобом спілкування [1, с. 115].

Основними напрямками питань лінгвокраїнознавчої проблематики є філологічні та лінгводидактичні. Предметом лінгвокраїнознавства є аналіз мови з метою виявлення національно-культурної семантики. Предметом дослідження є також пошук викладацьких прийомів презентації, закріплення та активізації національно-специфічних мовних одиниць та культурологічного прочитання текстів на практичних мовних заняттях.

Будь-яка національна культура складається з національних і інтернаціональних елементів і не може цілком збігатися з іншою культурою. Тому в процесі викладання іноземної мови нам необхідно витратити час та енергію на формування у свідомості учнів поняття про нові предмети і явища, що не знаходять аналогії ні в рідній культурі, ні в рідній мові. Наприклад, цікавим з погляду викладання німецької мови є фразеологізм *Schwein haben*. Цей вираз повертає нас у часи лицарських турнірів, коли під час стрілецьких змагань окрім найкращого, нагороджували найгіршого. Спочатку нагородою були різні свійські тварини. Найгірший стрілець одержував свиню, яку він, власне, не заслужив. Проте це був хоч якийсь, але прибуток, отже, йому пощастило. Інший варіант пояснення: на території Німеччини з давніх часів найдешевшим видом скотарства було свинарство, воно давало чималі прибутки. А тому свиня була у німецькому ареалі символом благополуччя, багатства. Наприклад, новорічне привітання «*Viel Glück zum Jahreswechsel*» супроводжується часто зображенням поросяти, грошова скарбничка має форму свині (*Sparschweinchen*). Сьогодні цей фразеологізм вживається в значенні «мати щастя, щастити» [6, с. 320].

Отже, мова йде про включення елементів країнознавства у викладання мови, але це включення якісне іншого роду в порівнянні з загальним країнознавством.

Знання національних реалій важливе при вивченні культури і мови країни. Постійною ознакою належності слова до лінгвокраїнознавчого

матеріалу є присутність національно-культурного компонента, якого немає в інших мовах.

Реалії – назви, властиві тільки певним націям і народам, предмети матеріальної культури, факти історії, імена національних героїв, міфологічних істот, державні інститути, економічні структури, суспільні організації, засоби масової інформації, реалії з області мистецтва, історії, повсякденного життя.

Лінгвокраїнознавство – це самостійний аспект викладання іноземних мов, як і фонетичний, лексичний, граматичний, стилістичний. Лінгвокраїнознавство – це аспект викладання іноземної мови, у якому здійснюється аккультурація адресата, причому методика викладання має філологічну природу – ознайомлення здійснюється за допомогою іноземної мови та в процесі її вивчення.

Актуальною проблемою сучасної методики навчання іноземної мови є орієнтація всього навчального процесу на активну самостійну роботу студентів, створення умов для їх самовираження і саморозвитку. Європейське товариство стає більш інтерактивним, європейці стають більш мобільними і подорожують для збагачення свого професійного, освітнього та особистісного досвіду. Але навіть для тих, хто мало подорожує, сучасні інформаційні технології роблять подолання мовних бар'єрів нормою життя. Молоде покоління повинно підготувати себе до того, щоб мати максимальну користь з такого роду діяльності з метою вдосконалення своїх лінгвістичних знань, навиків і умінь.

В матеріалах Європейського Мовного Портфоліо зроблено акцент на самостійній роботі по вивченню іноземної мови, а на першому місті серед якостей майбутнього повноцінного члена європейського демократичного співтовариства називаються здатність до самоорганізації, незалежність, висока самосвідомість, впевненість у своїх силах, поєднання незалежності мислення і дій з соціальною відповідальністю.

В такому контексті особливого значення набувають ідеї розвиваючого навчання, головною метою його є формування особистісної активності студентів. Це забезпечує активне відношення до знань, систематичність і наполегливість у навчанні, позитивні результати та успішна безперервна освіта.

Читання книг, журналів та газет, перегляд телепередач, документальних та художніх фільмів на іноземній мові сприяє розширенню світогляду студентів, їх обізнаності в усіх сферах життєдіяльності людини. У них виникає бажання розповісти про прочитане, побачене або почуте стосовно подій, що відбуваються у країні, мову якої вони вивчають.

Під час вивчення іноземної мови необхідно передбачати порівняння явищ іноземної мови, що вивчається з рідною, оволодіння знаннями про історію, культуру, традиції та реалії країни, мова якої вивчається, усвідомлення студентами суті мовних явищ, іншої системи розуміння, через яку може сприйматися дійсність, уміння вчитися.

Лінгвокраїнознавчий аспект у процесі організації навчання іноземної мови дає змогу не тільки глибше простежити національну специфіку мови, але й здобути ґрунтовні та всебічні знання про країну, мову якої вивчають, лінгвокраїнознавча інформація сприяє розвиткові та формуванню

лінгвокраїнознавчих знань, необхідним як під час навчання, так і в майбутній професійній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Гапонова А. Б. Лінгвокраїнознавство. Англomовні країни: підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / Алла Борисівна Гапонова. – Вінниця: Нова Книга, 2005. – 464 с.
2. Національна Доктрина розвитку освіти у XXI столітті // Освіта. – 2002. – 24 квіт. – 1 трав. – С. 2–4.
3. Нефедова М.А., Лотарева Т.В. Страноведческий материал и познавательная активность учащихся / М.А. Нефедова, Т.В. Лотарева // Иностранные языки в школе. – 1987. – № 6. – С. 26-28.
4. Рахштейн А.Д. Лингвострановедческий аспект в преподавании иностранных языков // Иностранные языки в школе. – 1990. – № 36. – С. 13–16.
5. Томахин Г. Д. Теоретические основы лингвострановедения / Григорий Дмитриевич Томахин. – М. : Высшая школа, 1991. – 116 с.
6. Шилінська І. Формування культурно-мовної особистості у процесі вивчення іноземної мови / Шилінська Ірина // Іноземномовна комунікація: здобутки і перспективи: Тези доповідей другої Міжнародної наукової конференції (Тернопіль, 24-25 квіт. 2008 р.). – Тернопіль : ТзОВ «Терно-Граф», 2008. – С. 320–321.

Громик Р.В.

студент,

*Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
імені Тараса Шевченка*

ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

Специфіка навчальної дослідницької діяльності в умовах шкільного навчання, на відміну від наукової діяльності вченого, полягає в тому, що учень здійснює не весь цикл дослідження, а виконує лише окремі його елементи. Наприклад, аналізує факти та явища, формулює дослідницькі завдання й мету дослідження, висуває гіпотезу, розв'язує це завдання тощо. Крім цього, в процесі роботи учень оволодіває експериментальним методом дослідження, методом моделювання досліджуваних явищ і закономірностей та іншими науковими методами.

Дослідницьку діяльність ми визначаємо як інтеграційний компонент особистості, який характеризується єдністю знань цілісної картини світу, вміннями, навичками наукового пізнання, ціннісного ставлення до його результатів і розвиненим інтелектом, що забезпечує її самовизначення й саморозвиток.

Одним із прикладів навчання, який дозволив би навчати критичного мислення, формувати навички дослідницьких і пошукових умінь є проблемне навчання.

Основа ідея проблемного навчання полягає в організації вчителем самостійної пошукової діяльності учнів, у процесі якої вони засвоюють нові